

Izbaja dvakrat na teden in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto	13 K 20 v, ali gl. 6-60
pol leta	6 » 60 » » 3-30
četrt leta	3 » 40 » » 1-70

Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kačipot po Goriškem in Gradiščanskem“ in „Kačipot po Ljubljani in kranjskih mestih“, dalje dva-krat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštinih vozov“ ter mesečno prilogo „Slovenski Tehnik“.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 7 I. nadstr. v Goriški Tiskarni „A. Gabršček“.

Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziram.

Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah če tiskano 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. Večje črke po prostoru.

— Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

•Vse za narod, svobodo in napredek!• Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

so nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamnacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: Schwarz v Šolski ul., Jellersitz v Nanski ul., Ter. Loban na tokališču Jos. Verdi, Peter Krebelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v pokopališčni ulici, I. Mattiussi v ulici Formica, I. Hovaški v Korenski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Goriški klerikalci

in osrednji odbor za Gregorčičev spomenik.

„Slovenski Narod“ je priobčil pretekli teden z gornjim naslovom članek, ki ni prišel iz mojega peresa, ali dotika se moje osebe in s tem vseh protiklerikalnih rojakov v toliki meri, da kaže klerikalce v grdi strankarski luči celo ob tako važnem in splošnem vprašanju celokupnega naroda ter opozarja k previdnosti vse svobodomiselnih in naprednih Slovencev.

Ako bi bil jaz informiran o vsebini tega članka takrat, ko je bil dopisnik „Narodov“, tedaj bi „Soča“ ne bila objavila poziva „osrednjega odbora“, in poskrbel bi bil, da bi ga odklonil morda tudi „Narod“ in da bi se ne bil razšel ljubljanski odbor, katerega so klerikalci nesramno naprtili.

Vsakemu je pač svobodno, da snuje tudi „osrednji odbor“, toda z isto pravico moremo ostali pripoznati ali ne pripoznati tak odbor, zaupati ali ne zaupati mu svoje novice, namenjene v posmrtno počaščenje velikega moža.

Tako pravico so imeli tudi nekateri gospodje v Gorici, ko so si nadeli nalogo, da osnujejo v Gorici „osrednji odbor“. Toda kdor hoče osnovati v Gorici tak „osrednji odbor“, ki naj si pridobi pripoznanje in zaupanje vseh Slovencev, tedaj mora postopati drugače in ne tako, kakor opisuje „Narodov“ članek.

Članek pripoveduje, da je imel pri predposvetovanjih veliko besedo dr. Pavletič, torej mož, ki je bil in je zagrižen Mahničev učenec. Takrat, ko je prihrula nad ubogega Simona „nevihta s Krasa“ ter nam mrcvarila in končno ubila največjega pesnika sedanje dobe, takrat in ves čas pozneje je bil dr. Pavletič Mahničev oproda. In zdaj, ko hoče hvaležni narod postaviti svojemu ljubljencu dostojen spomenik, zdaj pa je bil tisti dr. Pavletič prvi med prvimi, ki se nepoklicani sami stavlja v ospredje ter hočejo narodu narekovati, kakšen bodi ta spomenik, še več: v kakšne namene se porabi denar, ki naj se steka v njihove roke iz sleherne slovenske

roke, ponajveč seveda iz žepov naprednih, svobodomiselnih Slovencev.

Tiha želja pohlepne klerikalne brezobraznosti je bila ta, naj se zdaj, dokler je železo gorko, pridno kuje in zbira denar po celi Sloveniji, toda Simon Gregorčič dobi le krajevnim razmeram primeren nagrobni spomenik, na rojstni hiši spominsko ploščo — ostane pa naj se porabi za „Šolski dom“, ki so ga postavili vsi goriški Slovenci, pa so ga po razkolu brezobzirno uzurpirali klerikalci ter ga ves čas nesramno izkoriščajo v podkrepljenje svoje strahovlade v naši deželi.

V ta namen seveda je bilo treba postopati tako, kakor je storil dr. Pavletič, t. j., ne pripustiti v „osrednji odbor“ mene, ne izvoliti si odbora iz srede in v popolnem soglasju obeh strank, marveč izvoliti odbor, ki naj ima navidezno lice nekakega odbora „nad strankama“, v resnici pa so in ostanejo gospodarji — klerikalci.

Kako smo naprednjaki silovito popustljivi, potrpežljivi, prizanesljivi, ko gre za važno stvar, ki se tiče vsega naroda, smo dokazali že nešteto krat, a vsakokrat smo tepeni le mi, klerikalci pa triumfirajo. Ista pesem tudi ob tej priliki!

Skoro istočasno, ko je dr. Pavletič rohnel proti meni in zahteval, da „Gabrščeku treba vzeti ugled“ (!), ko je dosegel, da ni v odboru nikogar, ki more enakovredno zastopati napredno stranko, — istočasno so imeli sestavljen poziv na narod, katerega naj priobčijo tudi napredni listi. V tak namen jim je bil Gabršček vendarle dober!

Tu ne gre za mojo osebo! Vsak naprednjak mora imeti pred očmi rek: „Danes meni, jutri tebi!“ Kdor je bolj v ospredju y naprednih bojnih četah, v tega se zaletavajo črni klerikalni vrani! Danes treba na Goriškem „vzeti ugled“ Gabrščeku, — ako je ta enkrat izgubil in se pokaže kdo drugi bolj v ospredju, tedaj gorje njemu, tedaj bodo vsa bojna kopja obrnjena njemu v srce. — Najčela ne plavajo sama po zraku, marveč njih nositelji so ljudje. Stara lignorijanska morala uvaža to resnico in pripuša, da se ubijajo načela, da se uničujejo nasprotujoče stranke tako, da se ubijajo tisti ljudje, ki so glavni

da se stresajo zidovi marabounta s svojimi navskri in svetnikovi čevlji v svoji izdolbini.

Samo Tarasconec se ne strese. „Končno!“ vsklikne, skoči kvišku in dvigne puško k licu... Puf!... Puf! Puf! Puf!... Storzeno je... Lev ima v svoji glavi dve eksplozivni krogli...

Za trenotek se pojavi na afriškem nebu, ki tvori ozadje, grozen umetalni ogenj iz raztrganih možgan, kadeče se krvi in koscev rumene kože... Nato pade vse na tla, in Tartarin zagleda — dva velika zamorca, ki besno letita proti njemu, dvigaje nad glavo svoje kole. Zamorca iz Miliana!

O nesreča! Tarasconski krogli sta pravkar ubili ukročenega leva, ubogega slepca iz Mohamedovega samostana.

Pri Mohamedu, to pot se Tartarin reši krasno! Pijana fanatične besnosti, bi ga zamorska nabiralca miloščine gotovo raztrgala na kosce, da mu krščanski Bog ne pošlje na pomoč rešilnega angelja v osebi okoličanskega redarja občine Orleansville, prihajajočega po ozki stezi s sabljo pod pazduho.

Ko zagledata zamorca uradniško čepico, se njima jeza hitro ohladi. Mirno in veličanstveno sestavi mož protokol, da naložiti na velbloda ostanke leva, ukaže tožiteljema in zloincu, naj gre do ž njim, in krene proti Orleansvili, kjer vse odda v sodnijski pisarni. To je bila dolga in strašna obravnava!

predstavitelji nasprotnih načel in stremljenj. — Kar je storil torej dr. Pavletič, ni zadelo toliko moje osebe, kolikor celo — narodno-napredno stranko na Slovenskem. Zato morejo in morajo tudi vsi napredni Slovenci dati semo en odgovor, ki se glasi: sedanjemu „osrednjemu odboru“ v Gorici ne zaupamo, mi ga ne pripoznavamo, mi zahtevamo odbor, da bodo zadovoljni z njim tudi napredni in svobodomiselnih Slovenci, — in pa, ki bi imel v naprej določene vsaj glavne temelje, kako se porabi nabrani denar! — Da bodo pa klerikalci zdaj lepo zbirali denar in ga nekega lepega dne rabili morda — proti nam, tako daleč pa ne sega naše oboževanje umrlega pesnika!

Končno še nekaj, iz česar naj vidi slovenski svet, ali je prišlo več besede dr. Pavletiču ali meni pri posvetovanjih o ustanovitvi „osrednjega odbora“.

Dr. Pavletič do danes ne šteje še čisto nič v našem javnem življenju. Za slovensko stvar v Gorici in na Goriškem ni storil še nič takega, kar bi mu dalo pravico do kakega višjega mesta v vodstvu goriških Slovencev. — Narobe, ko smo se Slovenci začeli lepo polagoma razvijati, je bil Pavletič v Mahničevem taborju, ki je le oviral naš narodni napredek. Še leta 1896. je izdalo politično društvo „Sloga“ knjižico o tedanjem živahnem delovanju slovenske desetorice v deželnem zboru. Razpošiljali smo jo brezplačno. Poslali smo jo tudi zapoznelemu študentu Pavletiču v Podgoro, toda Mahničev duh v njegovem srecu ni dovolil, da bi odbral tisto lepo in pomembno knjižico, marveč zavrnil jo je z neslano opazko na naslovni strani. — Zdaj pa, odkar se je dr. A. Gregorčič „poboljšal“, je dr. Pavletič „Slogaš“ in je imel celo važno besedo, kakšen bodi spomenik možu, katerega je duševno in fizično ubil Pavletičev ideal — dr. Anton Mahnič.

Moje stališče nasproti slovenski javnosti je docela drugačno, in ako se kdorkoli obrača do celokupne javnosti tako, kakor mora klerikalci „osrednji odbor“ za Gregorčičev spomenik, tedaj je gotovo, da imam pri tem več besede nego jo ima kak dr. Pavletič. — In ako hoče ta dr. Pavletič uganjati celo ob tej

Po deželanski Alžeriji, po kateri je pravkar potoval, spozna Tartarin iz Tarascona zdaj še drugo Alžerijo, nič manj zanimivo in strašno, Alžerijo mest z njenimi sodnijami in odvetniki. Tu spozna škilasto pravosodje, ki se valja po kavarnah, bohemo zastopnikoy pravice, spise, ki diše po absintu, bele ovrtnice, polite z zganjem; tu spozna sodnijske slugice, uradnike in odvetnike, vse te kobilice kolekovanega papirja, lačne in suhe, ki snedo naselnika do golenic in ga oskubajo kakor koruzo list za listom...

Pred vsem se gre za to, da se izve, ali je bil lev umorjen na občanskem ali na vojaškem svetu. V prvem slučaju bi pripadla zadeva trgovinskemu tribunalu, v drugem bi prišel Tartarin pred vojni svet, in pri besedi „vojni svet“ dovezetni Tarasconec že vidi, kako leži ustreljen ob vzhodju nasipa ali gine globoko v kaki jami...

Strašno je, da je v Alžeriji meja med tema dvema ozemljima zelo nedoločna... Po celomesečnem beganju in spletkah, tekem katerih se mora Tartarin izpostavljati žgočemu solncu na dvorih arabskih uradov, se končno določi, da je bila žival sicer ubita na vojaškem svetu, da pa je Tartarin v hipu, ko je sprožil, stal na občanskih tleh. Zadeva se torej prepusti civilnemu sodišču, in naš junak mora plačati dvatisočetpetsto frankov odškodnine in stroške,

priliki klerikalno politiko, udrihati po osehah, ki so v ospredju naprednih bojnih čet, tedaj je le naravno, da pokažemo naprednjaki takim vsiljivcem vrata, pa naj bodo njihove prošnje navidezno še tako lepe in svrhe plemenite.

Samo zaradi zanimivosti naj povem še, da bi imel jaz več pravice, stopati bolj v ospredje ob vprašanju spomenika možu, ki mi je bil osebno bliže nego kateremukoli članu sedanjega „osrednjega odbora“.

Simon Gregorčič je doma z Vrsnega, odkoder se je preselil moj stari oče v Kobarid. Z njegovo rojstno hišo smo imeli vedno najozje stike — njej v prid. Ko je imel stopiti v svet novomašnik Simon Gregorčič, tedaj mu je bila moja teta duhovna mati, ki ga je oskrbela z vsem tako bogato, kakor je malokatera druga oskrbela kakega novomašnika. — Prva služba Gregorčičeva je bila v Kobaridu. Jaz sem bil njegov učenec; ljubil me je in še malega dečka naučil, da sem stregel pri maši. Bil sem še tako majhen, da mi je moral pomagati, da sem spravil misal na drugo stran oltarja. — V poznejših letih sem bil njegov ljubljenec, na katerega je vselej pokazal z zadovoljstvom in nekakim ponosom. Res je, prvi žarki rodoljubja in narodne zavesti so me ogreli takrat, ko je Gregorčič ustvaril kobariško čitalnico in sem prisluškoval, kako je učil in navduševal kobariške moše in mladeniče. — L. 1892. sem ga bil spravil jaz z Gradišča v Gorico; upal sem, da ga sprijaznim zopet s svetom, da bo tu občeval z znanci in prijatelji — in da bo taka družba blagodejno vplivala na njegovo muzo. Gmotno se mu je godilo slabo — in jaz sem mu dajal po 30 gl. na mesec pod pretvezo, da sodeluje in pomaga pri „Soči“, ki je izhajala tedaj po — enkrat na teden. Da je to res, mora potrditi sam dr. A. Gregorčič. Moje žrtve niso imele zaželjenega uspeha. Po več mesecih se je preselil zopet na Gradišče.

Po razkolu l. 1899. pa je postal hladen nasproti meni — ali ne zaradi politike, marveč radi mojega stališča nasproti „Šolskemu domu“. Ni mogel razumeti mojega stališča, ali osebno me je imel še vedno rad, v kar imam dokaze.

Kako naj vse to plača? Ona trohica pijastrov, ki je ušla tatinskimi rokami princem, je bila že davno izdana za koleke in za absint, ki ga je bilo treba plačati sodnikom.

Nesrečnemu preganjalcu levov torej ne ostane drugega nego prodati svoje orožje na drobno, puško za puško. Dalje proda svoja bodaia, malajske kije in železne obroče... Neki trgovec kupi konserve, neki lekarnar obliže, kar jih je ostalo. Celo veliki škornjari ga zapuste in slede šotoru k starinarju, ki razstavi oboje kot višek košinskih zanimivostj... Ko Tartarin vse plača, mu ne ostane nič drugega kakor levova koža in velblod. Kožo skrbno zavije in pošlje v Tarascon na naslov vrlega poveljnika Bravide. (Kaj se je zgodilo s tem bajevnim plenom, bom videli takoj.) Kar se tiče velbloda, računi na to, da mu bo služil za povratek v Alžir, ne morda s tem, da bi na njem jezdil, ampak s tem, da ga proda in si plača pošto, kar je še najboljši način potovanja s pomočjo velblodov. K nesreči pa je žival taka, da ne ponudi za njo nihče niti vinarja.

Tartarin hoče kljub temu kar najprej dospeti v Alžir. Rad bi zopet videl modri Bajin telovnik, svojo hišico, svoje fontane in si odpočil na svoji beli terasi, čakaje na denar iz Francije. Tudi si naš junak dolgo ne pomišlja: žalosten, a nikakor malodušen, nastopi pot v malih dnevnikih pohodnih peš in brez denarja.

Tartarin iz Tarascona.

»Na Francoskem je vse nekoliko tarasconsko.«

Napisal Alphonse Daucl; — prevel J. Hacin.

(Konec.)

VI.

Končno!...

Ko se zjutraj po tem burnem in tragičnem večeru naš junak ob prvem svitanju prebudi in prepriča, da sta princ in zaklad izgubila, izgubila, ne da bi se vrnila, ko vidi, da je v tej mali, beli gomili san, prevaran, okraden, zapuščen daleč v divji Alžeriji, z velblodom, z njegovo grbo in z majhno vsoto denarja, v žepu kot s svojim edinim premoženjem, — tu Tarasconec prvič zavčne dvomiti. Dvomiti začne o Črni Gori, dvomiti o prijateljstvu, dvomiti o slavi, dvomiti celo o levih; in kakor Kristus na getsemanskem vrtu prične veliki mož bridko jokati.

Tako sedi zamišljen pri vhodu v marabount, vpiraje glavo v svoje roke in stiskaje puško med nogami, in velblod ga opazuje; tu se naenkrat pred njim odpre grmovje, in Tartarin ves presenečen vidi, kako se deset korakov pred njim prikaže orjaški lev, visoko dvigaje svojo glavo, in prične strašno rjoveti,

Ko je umrl, sem storil vse možno, da je narod složno pokazal svojo ljubezen velikemu pokojniku. Moje delo je, da so lepo pisali o njem celo laški listi, moje delo je, da so imeli laški trgovci zaprte svoje prodajalne. Sodeloval sem v Gorici in v hribovih in stal ob jami, ko so spuščali krsto v rodno zemljo.

Slovenska javnost naj presodi, kako velika je impertinenca enega dr. Pavletiča, ki ob taki priliki, ko gre za spomenik Simonu Gregorčiču, besni proti meni, ki sem bil in sem pokojniku tako neizmerno blizu, besni zato, da bi udaril s tem napredno stranko ter koval „neveniljive zasluge“ klerikalcem, ki so Gregorčiča duševno in telesno ubijali in ubili!

Kaj storiti proti toliki klerikalni nesramnosti, prepustam odločitev izvrševalnemu odboru narodne-napredne stranke na Kranjskem, ki se je že sestavil, in onemu na Goriskem, ki bo imenovan tekem meseca januarja prihodnjega leta. A. Gabršček.

DOPISI.

Črna pri Kopru, dne 12. dec. 1906. (Odgovor na dopis krajnega šol. sveta v Dekanih z dne 27. novembra t. l., priobčen v štev. 99. „Soče“, z dne 7. t. m.) — Z neizmernim zadovoljstvom konstatiram, da se iz dotičnega dopisa razvidi resnica, da je obč. tajnik g. Klemenčič v javni seji kraj. šol. sveta dne 15. novembra t. l. na škandalozen način zlostavljaval in klofotal mene podpisane. — Nikakor ni res, da sem istega dne zvečer na prijateljski navet večine udov kraj. šol. sveta obljubil, da ne bom v tej zadevi storil nobenega koraka; res pa je, da mi je g. kolega, nadučitelj Valentič, istega dne zvečer rekel jasno in odločno, da sem malo vreden, ako molčim! Izmišljena laž pa je, da sem se jaz podpisani z glavo udaril ob mizo, ker sem že stal na nogah, ko je g. akademik Klemenčič planil na me. Res je, da ate Vi g. tajnik Klemenčič, potem, ko ste doznali, da v tej stvari „storim potrebne korake“ — govorili v javni krčmi v svoje opravičenje, da sem se pobil na glavi, ker sem padel z biciklja. In šele, ko so vam Vaši sateliti razložili, da jaz dotičnega dne nisem prišel v Dekanih z bicikljem, temveč s kočijo, ste si izmišlili anekdoto, da sem se udaril ob mizo. Ako sem podpisani žalil občinskega tajnika g. Klemenčiča s tem, da sem mu očital laž, vedel je dobro kot akademično izobražen cand. iur., kaj mu je storiti, da reši svojo neskaljeno čast. — Odločno pa zavračam drzno trditve, da nisem nikoga pozdravil, ko sem stopil v sejno sobo. Potrkal sem in ko sem slišal besedo „naprej“, sem se odvil, vstopil ter priklonil že zbranim zborovalcem, na kar sta mi uda kraj. šol. sveta gg. Andrijašič in Bordon ponudila sedež. — Kar se tiče „patronata“ — katerega ima nune sv. Spiridiona v Trstu nad cerkvijo in župniščem v Predloki, (v katerem se nahaja sedaj šolska soba) — izjavil sem le svojo skromno mnenje, naj bi si ta patronat prisvojila občina, ki je sezidala župni dvorec s svojimi krvavimi

žulji, na kar pa je ud kr. šol. sveta g. župnik Defar opomnil, da to ne gre tako lahko, ker so to težke in zamotane stvari. Glede „izživajočih“ medklicev izjavljam le to, da sem v dopisu na c. kr. okrajni šol. svet v Kopru — katerega je indiskretno in na izzivajoči način čital g. tajnik Klemenčič navzočim udom, — izražal le svoje najprisrčnejše želje, da bi višje šolske oblasti ukrenile potrebno, da bi se čimprej sezidalo prepotrebno šolsko poslopje v Predloki, za katero je potreben denar na razpolago iz „ustanove Fabrisove“. In ravno ta dopis je smatral g. obč. tajnik Klemenčič za žaljenje obč. odbora in kraj. šol. sveta.

Ad vocem: ustanova Fabris! Peter Fabris je bil nekdanji župnik v Predloki in je zapustil neko svoto denarja, katere obresti naj bi se uporabljale v poboljšanje plače tamošnjega učitelja in v pomanjkanju istega, pa za reveže dotične župnije. Ker pa se obresti te ustanove niso uporabljale ne v prvi, ne v drugi namen, je umljivo, da sem se jaz kot voditelj predloške šole zelo zanimal poizvedeti, v kakem stadiju je sedaj ta „Fabrisova ustanova“. V to se mi je ponudila prilika dne 28. aprila t. l. to je o priliki škontriranja blagajne „ustanove Fabrisove“!! Dva dni prej, namreč t. j. 26. aprila t. l. mi je občinski svetovalec g. Josip Bordon in ud kr. šol. sveta naznanil, da bo v soboto dne 28. aprila (t. l.) pregled „ustanove Fabrisove“ v občinskem uradu v Dekanih, kamor me je prijazno povabil, rekoč mi: „Gospod učitelj, ako ste v soboto prosti, lahko pridete v obč. urad, da se informirate o tej stvari.“ Jaz sem se seveda radostno odzval temu vabilu, in ko so pregledovalci šteli razne obligacije, vzel sem v roko svinčnik in notes, da si zabilježim svoto, do katere je narasla imenovana „Fabrisova ustanova“. To pa je g. tajnika Klemenčiča tako spekle, da je zahteval, naj se me odstrani iz sobe. Nato sem se prostovoljno umaknil. Kar klobasari g. tajnik, da me je zalotil pred dotično sejo pri brskanju po aktih, v občinski omari itd., izjavljam izrečno — in to je ravno tisto, kar sem vzhliknil v seji kraj. šol. sveta dekanskega dne 15. novembra t. l. — to je laž, kar dokazem s pričo pod prisego. Istina je le, da mi je nekega družega dne tedanji pisarniški pomočnik na mojo prošnjo uljudno posodil zakonik gledé vojaških dolžnosti. Nadalje izjavijam, da sem se odstranil iz seje po onem škandaloznem prizoru, katerega je povzročil g. tajnik Franjo Klemenčič na prigovarjenje g. župnika Defarja in ne na ukaz predsednika, ki do takrat ni znil niti besedice. — Iskreno se zahvaljujem velecenjenemu predsedništvu kraj. šol. sveta v Dekanih in lastnoročno podpisanim pričam, da so uradno in v javnih časopisih blagovolili priznati in potrditi, da me je je g. obč. tajnik akademično izobraženi Franjo Klemenčič v „Pasji vasi“ v javni seji dne 15. nov. t. l. na neolikan in nezasliščan način zlostavljaval, o čemur bodo razsojale zato določene sodnijske oblasti. Torej na veselo svidenje pri Filipih! In s tem sklepam.

Fran Ferjančič, l. r.

V tem položaju ga velblod ne zapusti. Ta tuja žival je gojila do svojega gospodarja nerazumljivo ljubezen, in vidé, da on odhaja iz Orleansvillia, prične pobožno korakati za njim, drži z njim korak in ga ne zapusti niti za ped.

Prvi hip se zdi to Tartarinu zelo ganljivo; ta zvestoba in ta udanost v vse neprilike mu greta k srcu, in to tem bolj, ker mu žival ni v nadlego in ničesar ne potrebuje. Toda za nekaj dnij postane Tartarinu nadležno, imeti nepr. stano za petami svojega otožnega tovariša, ki ga spominja vseh nezdod; potem se pripoji k temu še jeza nad njegovo žalostno postavo, nad njegovo grbo in nad njegovo gosjo hojo. Naveliča se ga, da povemo vse, in misli le še na to, kako bi se ga znebil; toda žival se drži dobro... Tartarin se mu skuša izgubiti, velblod ga zopet najde; skuša mu uteči, velblod teče hitreje... Kriči: „Spravi se proč!“ in meče v... kamenje. Velblod obstane in ga gleda z žalostnim pogledom, nato pa se za trenotek zopet napoti za njim in ga končno vselej doide. Tartarin se uda v svojo usodo.

Vendar za dolgih osem dnij potovanja zagleda Tarasconec, zaprašen in utrujen, lesketati se v daljavi prve bele alžirske terase. Ko pride pred mestna vrata, na hrupno Mustafisko cesto, med zouave, biskrise in Mohamedance, ki mrgole okoli njega in ga gledajo, kako koraka mimo njih s svojim velblodom, ga potrpežljivost naenkrat zapusti. „Ne, ne,“ pravi, „to ni mogote... S tako živaljo ne smem

priti v Alžir!“ In izrabivši množico voz, krene neopaženo na polje in se vrže v jarek!...

Za trenotek nekoliko dvigne glavo in vidi velbloda, kako boječe in s stegenim vratom dolgih korakov teče po cesti.

Junaku se odvali s srca težko breme; zapusti torej svoje skrivališče in krene v mesto po stranski stezi, vodeči mimo njegovega malega vrta.

VII.

Udarec na udarec.

Prišedši pred svojo mavriško hišico, Tartarin zelo začuden obstane. Dan se že nagiba, ulica je prazna. Skozi nizka, mavriško obokana vrata, ki jih je pozabila zamorka zapreti, je slišati smeh, žvenketanje kozarcev, pokanje šampanjskih zamaškov in pred vsem ta lep hrup nadkriljujoč glas ženske, ki poje veselo in jasno:

„Marko Lepa, ali ljubiš ples po salonih s cvetjem...“

„Božja strela!“ vsklikne Tarasconec ves bled in plane na dvor.

Nesrečni Tartarin! Kakšen prizor ga pričakuje!... Pod oboki, ki se vlečejo okoli malega dvora, stoji med steklenicami, sladčicami, razmetanimi blazinami, pipami, tamburinami in kitarami Baja, brez modrega jopiča in telovnika, v sami srcaji iz nežne, s srebrom prepletene tkanine, in v širokih hlačah rožnate barve, ter poje, s čepico mornariškega častnika nad ušesom, „Marko Lepo“... Pri njenih nogah leži, pijan ljubezni, Barbasson, nesramni kapitan Barbasson, jo posluša in poka smeha.

iz št. Petra. — Dopisnik „Gorice!“: Ko ste me vi v „Gorici“ napadli, sem vam odgovoril. Pod svoj dopis sem se pa podpisal. Zakaj pa vi tega ne storite? Se-li svojega imena sramujete? Ali se pa sramujete svojega dopisa? Saj se ga tudi lahko. Vsak trezno misleči človek ve, da je neumnost, kar zahtevate od mene; namreč to, da objavim v „Soči“ imena vseh onih, kateri so z mano vred žvižgali. Neumnost je zato, ker bi vsa imena vzela v „Soči“ preveč prostora. Svetujem pa dopisniku, naj pa on našteje v „Gorici“ vse one „zavedne“ može, kateri so isti dan Gregorčiču hvalo peli. Teh je gotovo manj kot naših. S tem je delo obrajšano in vendar bo vsakdo vedel, kateri so bili proti Gregorčiču. Namreč vsi tisti, katerih klerikalni dopisnik ne bo v „Gorici“ imenoval kot Gregorčičeve pristase.

Gosp. dopisnik! Krinko raz obraz! Podpišite se! Ne skrivajte se bojazljivo, kakor plahi zajec med repo! Na dan z imenom! Potem vam bom lahko ustmeno imenoval vse udeležence onega „razgrajanja“. V. Ša v li.

Domače in razne novice.

Volitve v predstojništvo in razsodišče delavske zavarovalnice proti nezdodam v Trstu. — Tržaški odbor za skupno slovensko-hrvatsko volilno akcijo vabi nujno vse narodno misleče podjetnike, da pošljejo takoj glasovnice pravilno podpisane na naslov odborevega predsednika g. dr. Edvarda Slavika, advokata v Trstu, ulica Galatti štev. 18.

Volitve so dne 29. t. m.; glasovnice morajo biti v svrhu ureditve že nekaj dni pred volitvijo v odborovih rokah.

Za Gregorčičev spomenik darovale: g. Rožica Bisail, trg. K 3; g. Angela Košnik, prof. K 2; g. Oktavija Šerko, zas. K 2; g. Josipina Mozetič, podj. K 1.

Akad. ferj. društvo „Adrija“ v Gorici priredi v petek dne 21. t. m. ob 7^{1/2} uri zvečer pri „Zlatem jelenu“ izredni občni zbor s sledečim vspeodom: 1. Čitanje zapisnika. 2. Razvoj narodnega radikalnega gibanja na Slovenskem. 3. Program akad. fer. društva „Adrije“. 4. Poročilo odseka za potovalno knjižnico. 5. Samostalni predlogi. 6. Slučajnosti. — Zborovanje bo velike važnosti! — Gg. starešine in tt. člani, blagovolite se udeležiti v polnem številu!

Imenovanje. — Davkar g. Josip Kavčič v Tolminu je imenovan naddavkarjem v področju finančnega ravnateljstva v Trstu.

Za Miklavžev večer, kateri se je priredil šolski mladini v Bovecu, se je nabralo sledeče: po 20 K: družina dr. Kraigherjeva; po 10 K: g. dr. R. Gruntar, g. Princig glavar, g. Vik. Devetak sodnik; po 6 K: neimenovan upok. učitelj; po 5 K: č. g. Vidmar dekan, č. g. Reščič kaplan, g. dr. Mayer, g. K., g. And. Lasič nadzornik, g. Perpar davč. tajnik, g. Treo okr. komisar, g. Ant. Kutin, c. kr. učitelj, g. Gerželj učitelj, g. Huber; po 4 K: g. J. Mrach,

Pojav Tartarina, bledega, suhega in zaprašena, z žarečimi očmi in naježenim čopom na fesu, prekine to turko-marseillesko orgijo ljubezni kakor strela z jasnega. Baja, ki se ji s prestrašenih ustnic izvije lahek krik, plane v hišo. Toda Barbasson se ne da vznemiriti in se kar najsrčnejše zasmije:

„He! he! Gospod Tartarin, kaj pravite k temu? Zdaj pač vidite, da zna francoski!“ Tartarin besno plane proti njemu.

„Kapitan!“

„Povejte mi, da je to maščevanje, moj dragi!“ zakliče Mavreska v njegovem domačem narečju in se s surovo gesto nagne s hodnika v prvem nadstropju. Uničen omahne ubogi mož na stol. Njegova Mavreska zna celo marseillesko!

„Ali vam nisem rekel, da Mavreskam ne smete zaupati!“ pravi resno kapitan Barbasson. „Ž njimi je prav tako kakor z vašim črnogorskim princem.“

Tartarin dvigne glavo.

„Vi veste, kje je princ?“

„O, ta ni daleč. Nastanil se je za pet let v lep mustafski ječi. Tepec se je dal zasčiti pri dejanju, baš, ko je vtaknil svojo roko v tuj žep... Sicer pa to ni prvič, da so ga vtaknili v luknjo. Njegova Svictlost je že sedel tri leta v ječi nekje v... ah, čakajte, zdi se mi, da v Tarasconu.“

„V Tarasconu!“ vsklikne Tartarin, ki mu je naenkrat vse jasno... „Zaradi tega je torej poznal le eno stran mesta...“

„He, čisto gotovo... Tarascon, kar ga je videti iz ječe... Ah, moj ubogi gospod Tarta-

gdč. učit. Mlekuž, č. g. Štolfa kaplan, gospa Marija Ostan, gospa Stergulc, gosp. Ambrožič poštar; po 3 K: g. G. Stres, gospa Terezija Jonko, c. kr. orožniki; po 2 K: gč. Predauk, g. Šulin župan, g. Izidor Ostan, gospa Fišer, g. A. Berbuč davkar, g. Josip Černigoj, gosp. N. N., g. A. Mlekuž, č. g. Štrukelj, gč. Jenčič, g. M. Logar učitelj, g. And. Flajs, gosp. A. Durjava, gospica R. Valentincič, gospa Pečenko, g. Jožef Mlekuž, g. And. Mrakič, gosp. Franc Mrakič, g. Franc Kenda, gospa Marija Kenda, g. Jožef Mrakič, g. J. T., g. Trebše učitelj; g. Mihelič st., g. nadporočnik, g. poročnik; po 1 K 40 v: g. Kavš cerkvoznik; po 1 K: g. Pirc st., g. Miha Mlekuž, g. Ant. Černigoj, g. Trobina, g. Smogovec, g. And. Čeruna, č. g. kurat Kunsit, g. Albert Dominiko nadučitelj, g. Ivan Vult, g. Josip Flajs, g. And. Mrakič, g. R. Faninger, gosp. Mišec, g. Novak, g. Čermelj, gospa Marija Novine, gospa Eliza Fon, g. Matija Kravanja; po 80 v: gospa Jank; po 50 v: g. Josip Mrakič. Vse sela družba pri Jonku nabrala 4 K 52 v. Vstopnina 26 K. Razun omenjenega darovalci so še: tvrdka A. Straussgitl blago in čevlje; tvrdka A. A. Mlekuž isto; tvrdka L. Jonko blago; gospa nadučiteljva bombaž; gdč. Vidmar in gospa davkarjeva sladčice; g. Pirc kolače; gospa Žagar orehe in jabolka; g. Uršič učitelj hga; g. Kavš škatlje; g. Izidor Ostan orehe.

Vsem omenjenim darovateljem, dalje g. Jonku za dvorano; gospej Fišer za svečavo; g. Miheliču za napravo odra; g. Miheliču ml. in g. Izidor Ostanu za godbo; gospej dr. Kraigher; gdč. učiteljicam Merhar v Kalu; gdč. Marinič na Pluznah; gdč. učiteljici Vidmar na Žagi in gdč. Predauk izreka v imenu šolske mladine najiskrenejšo zahvalo — učiteljstvo bovške šole.

Na južni železnici odide v soboto 22. t. m. poseben vlak iz Trsta, in sicer pop. ob 4.35; gre čez Bivij do Gorice. Vlak, ki gre iz Trsta ob 4.25 pop., sprejme potnike le za Nabrežino, Krmin in Italijo.

V Ricmanjih sta bila ta mesec zopet dva civilna pogreba. Oba je vodil župan Ivan Bardon.

Polaščevanje v poreški škofiji. — V čisto hrvatski kraj Brkač pri Motovunu je poslal škof Flapp nekega duhovnika iz južne Tirolske, ki ne zna niti besedice hrvatski. Ta človek je bil župnik v Fazani pri Pulju, ali za kazen odstavljen in poslan kaplanovat med Hrvatih. V Motovunu so trije Tirolci duhovniki in neki Motovunec, ki zna toliko hrvatski da se lahko norčuje s Hrvatih. V Žbandaj so poslali zagrizenega Lahona Franca Porečana. Tako se vrši sistematično polaščevanje slovenskega rodu v poreško-puljski škofiji v cerkvah od strani katoliškega škofa Flappa. Klerikalni listi, ki utikajo svoje nosove v vsako drugo reč, nimajo niti ene grajalne besede proti Flappu; Flapp je pač katoliški škof, in kar stori škof, vse prav stori, pa če je še tak naš narodni sovražnik!

(Dalje v prilogi.)

rin, v tej vražji deželi mora človek široko odpreti oči, sicer se mu lahko zgode zelo neprijetne stvari... Tako na primer vaša historija z muezinom...“

„Kakšna historija? S kakšnim muezinom?“

„Za Boga, z muezinom tam nasproti, ki je dvoril Baji... Časopis „Akbar“ je drugo jutro poročal o stvari, in še zdaj se smeje ves Alžir... To je krasno s tem muezinom, ki je z višine svojega stolpa, pojoč molitve, pred vašim nosom govoril tej mali devojki o ljubezni in jej pravil, kje se snideta, kliče ime Allahovo...“

„Toda ali so v ti deželi vsi ljudje ničvredneži?“... zajeci nesrečni Tarasconec.

Barbasson filozofično zamahne z roko.

„Veste, moj ljubi, nove dežele... Ne razburjajte se, in če me hočete poslušati, se kar najhitreje vrnite v Tarascon.“

„Vrniti se — to je lahko reči... A denar?... Vi torej še ne veste, kako so me tam doli v puščavi oskubli?“

„Kar se tiče tega“, pravi smejljaje kapitan, „odpluje jutri ‚Zouave‘, in če hočete, vas prepeljem v domovino... Saj vam je prav, tovariš, ali ni res?... Torej prav. Storitii imate le še eno. Ostalo je še nekaj steklenic šampanja in pol sladčic... Prisedite, in brez sov. ašva!“

Vsled spodobnosti se Tartarin trenotek obotavlja, nato pa se vrlo poprime svojega dea. Sede, in začne se piti; Baja, ki se pri žvenketanju kozarcev vrne, poje do konca

Koncert „Pevskega in glasbenega društva“. — Hodili smo po polju slovanske glasbe. Nad nami čisto jasno nebo, krog nas zveni iz slovanske duše. Globoko segajo v srce ti glasovi, vzbujajo razkošno razpoloženje, združeno s čustvovanjem, katero pričara v nas moč lepe pesmi.

Z moravskih dobrov je prišel vest o nesrečni vojni; zdi se nam, da je naša ta pesem, tako sorodno zveni sprev iz Morave. Moč ljubezni, Pomlad, Ljubezan, Franica, to so skladbe polne srčne ljubkosti, taki spevi se prilagajo slovenskemu srcu. Ocenjene so te skladbe že v sobotni številki „Soča“, kjer je obširno opisana tudi kantata „Maskva“. Zato bi tu le ponavljali, ako bi obširneje navajali vsebino in vrednost skladbe koncerta. Gre le za proizvajanje in uspeh.

Pelo je pevsko in glasbeno društvo vsestransko zadovoljivo. Vidi se, kako društvo napreduje, kako se dviga in kako dosega vedno lepše uspehe. Zbor je res impozanten, lepo razdeljen po glasovih, nastopilo je nad 40 pevcev in pevki. Krasen prizor tudi ta zbor, in krasno je petje njegovo. In če se oglasi solist ali solistinja, čujemo zopet izrazit, fin glas.

Koncert je uspel jako lepo, kar priča o velikem trudu in požrtvovalnosti od strani zborov in pevavodje. Ni mala reč spraviti na spored koncerta 5 skladb velike vrednosti, zlasti impozantno rusko kantato, in vse to proizvesti dovršeno, umetniško. In te obsežne solo-partije! Že v soboto je bilo rečeno v „Soči“, da v sopranski partiji pride glas gospoje Klementine Hrovatinove v kantati do polne veljave. To se je res zgodilo. Izredno je bila razpoložena in pela je krasno. Podarjen jej je bil šopek cvetic. Baritonovo partijo je pel g. Ivan Bevč, ki je že znan dober pevec. V glasu je še kaj, kar se pa samo ob sebi opili, ali svojo partijo je pel sigurno, krepko. Res je pridobilo društvo v njem izborna moč. S pravim veseljem, z resničnim navdušenjem mora vsak po napredku hrepeneč Slovenec slediti pevskemu in glasbenemu društvu pri delu tako eminentno kulturnega pomena. Društvo je pokazalo s tem koncertom, da smemo pričakovati izreden užitek tudi pri prihodnjih prireditvah, za katere je najboljše reklama v soboto dosežen uspeh. — Končno vsa čast g. pevavodji, gospicam pevkam, gg. pevcem ter vsem, ki so se trudili, da moremo beležiti nov uspeh Slovencev na kulturnem polju v Gorici.

Obširno recenzijo pričbimo prihodnjič. Udeležba pri koncertu je bila vsekakor povoljna. Zapazili smo z zadovoljstvom značno udeležbo z dežele, zlasti iz gor, odkoder je pripeljala nova železnica mnogo gostov, katerim je bilo dosedaj vsled daljave onemogočeno obiskovanje prireditev v Gorici. Veseliti mora vsakogar, da je bilo videti na koncertu mnogo priprostitih ljudi iz mesta in dežele, ki so vsi gotovo prijeli najboljši utis o kulturni prireditvi našega „Pevskega in glasb. dr.“; seveda ni izostalo zvesto meščanstvo, poznano že iz prejšnjih koncertov, in manjkalo ni tudi nekaterih drugorodnih stalnih gostov društve-

nih koncertov, katerim se je pridružil tudi nekaj novih. Rečemo lahko, da so bili dobro zastopani vsi sloji, izvzemši znane nasprotnike „P. in gl. dr.“ kljub odločno izraženi in po vseh dosedanjih prireditvah potrjeni prosvetni tendenci tega društva.

Pribiti pa treba, da se je tudi ta koncert izvršil v znamenju napredovanja na prosvetni poti, za kar zasluži društvo gotovo vsestranske podpore. Naj mu je torej ne odreka naša javnost, kakor bi podporo morali priznati tudi vsi avtonomni in državni činitelji, ki so poklicani pospejevati prosvetni napredek.

Pevsko in glasbeno društvo je posetil 3. t. m. odposlanec ministerstva, ministerjalni svetnik dr. Wiener, ki je prisostvoval vaji pevskega zbora, o katerem se je izjavil v najlaskavejšem priznanju. Nadzorovanje je v zvezi z državno podporo, ki je že postavljena v proračun prihodnjega leta. Po tej poti naj društvo neustrašeno in vstrajno napreduje.

Ali je res? — Poroča se nam, da se je gojenkam na tukajšnjem učiteljskem namignilo s poslednjo mi, če bi se udeležile koncerta „Pevsk. in glasb. društva“ 15. t. m. Če je to res, bi pričala ta vest o čudnih nazorih za vzgojevanje naše ženske mladine na tem zavodu. Dočim ne manjka direktnega in indirektnega reklamiranja nekaterih prireditev, bi se tako zabranjeval obisk prireditev skozi in skozi kulturnega značaja, ki se tudi komaj parkrat na leto v našem mestu.

Ali kar že inorodci pohvalno priznavajo, ovirajo pri nas še vedno rojaki neke posebne vrste omike in olike.

Deželni zbor goriski ne bo sklican sedaj zajedno z drugimi deželnimi zbori na kratko zasedanje, marveč bo sklican šele spomladi, ko bo čas za daljše zasedanje.

Iz Gorice. — Ali je znano g. ravnateljju učiteljskega v Gorici, da imamo občutljiv mraz, a da se vkljub temu v 5. razredu dekliške vadnice do incl. 17. t. m. še ni kurilo peči? Ali je g. š. svetniku znano, da je ravno vsled tega prišlo neki učenki 5. raz. slabo, da se je tresla od mraza in jokala? — Ali je tako trpinčenje dovoljeno. Ali ravnateljstvo ne dobiva denarja za kurjavo, kam gre ta denar? — Ali je g. š. svetniku znano, da se v odmorih ne zračijo š. šole in da se ne skrbi za čistost v šoli, zlasti odstranitve škodljivega prahu? Ali je g. š. svetniku znano, da je bila že znana g. leca učiteljica tako prijazna, da je ukazala vsaki učenki prinesiti, ne vem, ali 10 ali 20 h, (okoli 50 učenk) da s tem denarjem kupi brisačo, da bodo učenke snabile stranišče? Za tista vsota bi se dobilo lahko več avilnih brisač! Ali je dovoljeno naglati učenkam taka opravila? Za kaj je sluga? Še mnogo bi imel pisati o tej šoli — pa za danes zadostuj! N. N.

Klerikalna in laška mesnica v Dornbergu. — V tej nesrečni vasi, kjer pasuje siloviti strahovladec Lovro Točobran, ki je v prostih urah tudi župnik in župan, sta dve mesnici. Slučaj hoče, da sta gospodarja — naprednjaka, poštenjaka. Seveda je tudi njima težko mogoče, da vstrezata vsem željam občinstva, saj

je celo v Gorici veliko pritožb, še več in bolj opravičenih nego v Dornbergu. Posebno župnik Točobran je nenasiten v svojih zahtevah, toliko bolj, ker sta mesarja naprednjaka. — Zato napačno pobožni Lovro vse svoje katoliške piščalke, da bi zagodel naprednjaka mžakoma smrtno pesem. Jeden poskus se mu je že ponesrečil. — Zdaj je poklical na pomoč nekega laškega mesarja iz Gorice. V soboto so imeli občinsko sejo, v kateri je dokazoval ta tolsti opitanec v črni suknji, kako slabo so skrbeli za njegov nenasitni trebuh do mači mesarji, — in zahteval je, naj občinsko starasinstvo glasuje za predlog, da se pokliče lahonski mesar iz Gorice. Večina je ponižno prikimala. — Ako ostane pri tem sklepu, doživimo škandal, da bo lahonski mesar uničeval domačine! — Ali bodo Dornberžanje še dolgo trpeli take in enake škanđale iz farovža?!

Kornl poveljnik fem. Succovaty stopi v pokoj. — Vpokojitev se razglasi uradno v kratkem.

O srednji odbor za Gregorčičev spomenik omenja včeraj v klerikalni „Gorici“ v posebni izjavi, da dr. Pavletič ni bil navzoč pri sestanku, ko se je izvolil omenjeni odbor. Iz tega pa še ne sledi, da ni imel na sestavitve odbora nikake ingerence, kakor trdi izjava. Kar je bilo povedano o Pavletiču v znanem članku, se je godilo pred sestankom; saj je v članku rečeno: „Ko je šlo za to, da naj se povabi Gabršček na sestanek... Čemu se tu spravlja v ospredje sestanek, kjer torej ni bilo Pavletiča? Zato, da se ogne tega, kar je povedano v onem članku? Dr. Pavletiču ni bilo nič potreba hoditi na sestanek, on je že poprej storil svoje delo in bil gotov, da bo povabljen na sestanek in kdo ne. Sestanek in odbor nam to jasno spričujeta. Klerikalci so napravili to jako prefrigano in potegnili za seboj nekatere gospode, kateri se morajo za nevednosti zahvaliti le klerikalcem; vsako očitanje drugim je neopravičeno. Odbor pa s takimi „izjavami“ le še bolj tišči v zagato.

Kremžarjeva žrtov. — Pišejo nam iz mesta: „V Gorico je prišel „urejevat“ zloglasno Gregorčičevo „Gorico“ neki nezrel fant, ki sliši na ime Kremžar. Od takrat naprej „Gorica“ tako laže, kot se ni poprej nikoli, dasi seveda še ni nikdar spodobno spoštovala resnice, hčerke božje. Temu se ni čuditi, kajti Kremžar je praktical pri patentiranih lažnikih v uredništvu ljubljanskega „Slovenca“. Tak mož pa je kot nalašč ustvarjen za našega ljubega dr. Gregorčiča, ki se še ni nikoli zlagal. Ta fant je obljubil že celo vrsto mož iz naroda iz St. Petra, Vrtojbe, Mirna itd. po navodilih in z odobrenjem „Ljubljenca naroda“ dr. Gregorčiča. Piše in sprejema v list vsak napad, pa naj bo še tako podel ali neumen. Tako neumost je priobčil tudi iz peresa nekega dijaka, ki postane njegova žrtov, ako se uresniči to, kar se čuje, namreč da bo oni ubogi dijak izključen. Prav bi bilo, da bi profesorski zbor upošteval dejstvo, da je več kriv Kremžar in njegov general nego ubogi

študent, ki mu je prinesel poldistek. Tisti, ki je priobčil ono bedarijo, zasluži kazen, ne pa gimnazijski mladič, ki lahko tako ruiniran za vedno.

Pri „Gorici“ tako radi zabavljajo Kranjcem, sedaj pa imajo Kranjca, ki spravlja Goričane v nesrečo!

Umrli je v Kápelah pri Brežicah g. Josip Cizel, posestnik, oče g. J. Cizla, c. kr. profesorja na ženskem učiteljskem v Gorici. Preostalom naše sozljaje!

Delavsko „akademijo“ so priredili klerikalci dne 8. in 9. t. m. na Jesenicah. Šli so gor tudi iz Gorice: dr. Andrej Pavlica, Luka Premrov, dr. Brecolj in dr. Dermastija. Klerikalci pišejo, da je vspla ta akademija strašno imenitno, v resnici pa je bila strašno klaverna. Akademija je bila na vrhuncu takrat, ko je neki klerikalni delavski akademik napadel občinskega stražnika, da je moral zendar rabit rožje proti nasilnežu.

V evangelijsko cerkev je prestopil, kakor smo svoj čas poročali, katoliški duhovnik Ivan Krajnovič, ki je služboval v Istri. Po končanem študiju je bil pred kratkim nameščen za evangelijskega župnika v Uljaniku v Slavoniji.

V cerkvi v Pevmi se ne sliši v pridigah nič drugega nego udrihanje po liberalcih, framazonih in hujskanje proti tamkajšnjemu bralnemu in pevskemu društvu. G. nunc pravi tudi, da punice ne smejo iti nikamor same, ali ko so zadužiti šle Marijine hčere same v Kojsko, je bilo vse prav! Tudi na cesti prijemlje ljudi. Neki materi je pripovedoval, da je sin brezvrec, če bo pa držal z dr. Pavletičem, bo pa lahko še državni poslanec!

Lovska sreča. — Gosp. Štefan Gomišček, mizarški mojster iz Solkana, je na lovu v Ravnici dne 12. t. m. zadel z dvema straloma — tri srne. Dve sta padli takoj, tretja je bila obstreljena. Po drugem stralu je padla tudi ta. Na lovu je bil g. Gomišček sam.

Dve oljnatli sliki je razstavil slovenski umetnik g. Snaša Šantel v permanentni razstavi umetniškega krožka v Trstu. Sliki sta na prodaj.

O ti „abstinentje“! — Pogovor A: Pejdi, gramo na an litro! B (abstinent): Na gram! A: Zakej peji ne? B: Prvo sem abstinent; drugo gram domov; treče peji sem glih kar spiv 3 kvartino.

X. ustanovnik „Društva slov. književnikov in časnikarjev“ v Ljubljani. — G. Ivan Jebačin, trgovec in tovarnar v Ljubljani, je izročil „Društvu slov. književnikov in časnikarjev“ na račun ustanovnice 100 kron. Odbor mu izreka svojo iskreno zahvalo na darilu, to tem bolj, ker je g. Jebačin prvi slovenski trgovec in industrijalec, ki se je spomnil „Društva slov. književnikov in časnikarjev“. Slovenska industrija je še majhna in nezatna, prvič ker nam nedostaja podjetnih ljudi, drugič pa ker se Slovenci še vedno nismo popeli na stališče, da bi podpirali v prvi vrsti svoja dcmača podjetja. G. Jebačin je ustanovil prvo tvornico za kavne suragate na Slovenskem.

„Marko Lepo“ in pivovanje se podaljša v pozno noč.

Proti tretji uri zjutraj spremi dobri Tartarin z lahko glavo in s težkimi nogami svojega prijatelja kapitana do njegovega stanovaljanja. Ko se vrača in pride mimo mošeje, se spomni muezina in se zasmee; in kakor blisk se mu porodi v možganih lep načrt maščevanje.

Vrata so odprta. Tartarin vstopi, gre po dolgih hodnikih, pogrnjenih s preprogi, stopa in stopa ter dospe končno v majhno turško molilnico, kjer se ziblje svetilka, obesena pod stropom, in slika na bele zidove čudne sence.

Muezin sedi s svojim velikim turbanom, v svojem belem plašču, s svojo mostaganemsko pipo na divanu pri veliki časi svojega absinta in pobožno tolče ob steklo, pričakuje ure, ko ima iti klicat vernike k molitvi... Ko zagleda Tartarina, vsled strahu spusti pipo iz ust.

„Niti besedice, duhovnik,“ pravi Tarasconec, ki ima čisto poseben namen... „Hitro, tvoj turban, tvoj plašč!“

Turški duhovnik, ki se ves trese strahu, mu da svoj turban, svoj plašč in vse, kar hoče. Tartarin se zavije v to obleko in resno odkoraka na teraso na minaretu.

V daljavi žari morje. Bele strehe se lesketajo v mesečnih žarkih. V vetru, pihajočem od morja sem, je slišati nekaj zakasnelih kitar... Tarasconski muezin zbra trenotek svoje moči, nato pa dvigne roke in prične nalik psalmistu z mogočnim glasom:

„Alah il Alah.. Mohamed je star bedak... Orijent, Koran, paše, levi, Mavreske, vse to ni vredno počenega groša!... Turkovi ni več!... Sami goljuži so še... Živel Tarascon!“

In med tem, ko slavni Tartarin v čudnem jeziku, v zmesi arabščine in provençalščine, meče na vse štiri strani sveta, na morje, na mesto, na ravnino in na gore, svojo dovtipno tarasconsko kletev, mu odgovarjajo jasni in resni glasovi drugih muezinov od minareta k minaretu in poslednji verniki gornjega mesta se pobožno bijejo na prsi.

VIII.

Tarascon! Tarascon!

Poldne je. Na „Zouavu“ se kuri: pravi pravlja se, da odpluje. Gori na balkonu kavarne Valentin vzamejo gospodje častniki daljnogled in s polkovnikom na čelu, vrsté se po svojem dostojanstvu, gledajo na srečno malo ladjo, ki odhaja na Francosko. To je veliko razvedrilo štaba... Doli se lesketa luka. Cevi starih turških topov, nastavljenih ob nabrežju, se svetijo v solčnih žarkih. Popotniki se podvizajo. Biskrisi in Mohamedanci nagaajo prtljago v čolne.

Tartarin iz Tarascona nima nikake prtljage. Baš ta hip prihaja v družbi svojega prijatelja Barbassona po Mornarski ulici, po majhnem trgu, polnem banan in vodnih melon. Nesrečni Tarasconec je pustil na Mavriškem bregu svoja zaboja z orožjem in svoje iluzije in zdaj se z rokami v žepu pripravja na vožnjo proti Tarasconu... Komaj skoči v

kapitanov čoln, pribeži po trgu zasopena žival in zdirja naravnost proti njemu. To je velblod, zvesti velblod, ki že štiriindvajset ur išče po Alžiru svojega gospoda.

Ko ga Tartarin zagleda, zarudi in se dela, kakor da ga ne pozna; toda velblod se razsrdi, cepstaje po nabrežju, kliče svojega prijatelja in ga nežno pogleduje, kakor da mu s svojim žalostnim očesom hoče reči: „Vzemi me, vzemi me s seboj v čoln in me odpelji daleč, zelo daleč od te Arabije, ki je le še na papirju, iz tega smešnega Orijenta, polnega lokomotiv in pošt, kjer so dromedarji izključeni iz družbe in se zgodi ne vem kaj še vse. Ti si poslednji Turek, jaz sem poslednji velblod... Ne zapustiva se več, o moj dragi Tartarin!“

„Ali je ta velblod morda vaš?“ vpraša kapitan.

„Ne, nikakor ne!“ odvrne Tartarin, ki se strese pri misli, da bi se vrnil v Tarascon v tem smešnem spremstvu; in nesramno zatajivši tovariša svojih nezgod, odhane z ного čolna od brega, in čolna se zaziblje ter odpluje... Velblod voha vodo, steguje vrat, da mu pokejo kosti v sklepah, se vrže za čolnom in plava naravnost proti „Zouavu“, s telesom pod vodom, s svojim oblastim hrbtom, ki plava po vodi kakor buča, in s svojim vratom dvignemim nad gladino kakor prednji del stare ladje.

Čoln in velblod istočasno dospeta k boku ladje.

„Končno se mi ta dromedar vendar smilil!“ pravi kapitan Barbasson ves ganjen.

„Rad bi ga vzel s seboj na krov... Ko pridemo v Marseille, ga poklonim zoologičnemu vrtu.“

Z velikim naporom dvignejo s pomočjo škripcev in vrvij velbloda, ki je ves zmoečen od morske vode, še tem težji, in „Zouave“ se odpravi na pot.

Dva dneva, katera traja vožnja po morju, ostane Tartarin čisto sam v svoji kajuti, ne morda zaradi morske bolezni ali ker bi preveč trpel njegov fes, ampak zaradi vražjega velbloda, ki svojemu gospodu, kakor hitro se prikaže na krovu, na smešne načine razodeva svojo ljubezen... Nikdar še niste videli velbloda, ki bi se navezal na koga tako kakor ta...

Skozi okna kajute, skozi katera parkrat pomoli nos, vidi Tartarin, kako alžerijsko nebo polagoma bledi. Končno, nekega jutra, v srebrni megli začuje ves srecen peti vse marseilleiske zvonove. Dosegli so svoj cilj... „Zouave“ spusti sidro.

Naš mož, ki nima nikake prtljage, izstopi, ne da bi rekel kako besedico, gre hitro skozi Marseille, boje se še vedno, da bi mu ne sledil velblod, in si oddahne šele, ko sede v tretji razred vlaka, namenjenega mimo Tarascona... O nezanesljiva varnost! Komaj so dve milj od Marseille, planejo vsi popotniki k vratom in gledajo skozi okna, kriče in se smejejo. Tudi Tartarin pogleda tja in... kaj vidi?... Velbloda, gospod, nezogibnega velbloda, ki dirja po progi za vlakom in ga dohaja. Tartarin ves pobit zleze v svoj kot in zapre oči.

Narodna dolžnost bi nam velevala, da bi z vsami močmi podpirali to vseskozi narodno podjetje, čigar lastnik je zaveden-Slovenec. Na Slovenskem je konzum kavnih surrogatov ogromen, a producenti so razen Jebračina vsi naši narodni nasprotniki — Nemci in Lah. Nad 80% vse cikorieje, ki se je prodala na Slovenskem, je iz nemških in laških tvornic, ves dobiček se torej ateka v tuje, nam sovradne rok v od našega denarja se debele sovražni nam tujci. Jebračin je iz majhnih začetekov ustvaril lepo podjetje in blago, ki se izdeluje v njegovi tovarni, se lahko meri z najboljšim te vrste. Priporočamo tvrdko Jebračin slovenskemu občinstvu najtopleje, da jo podpira, neke ker je tvrdka solidna, nego pred vsem, ker je zavedno narodno slovenska.

Bralno in pevsko društvo „Napredek“ v Gor. Vrtojbi priredi svoj letni občni zbor dne 23. t. m. ob 3. uri pop. v društvenih prostorih. Dnevni red: a) nagovor predsednikov; b) poročilo tajnikovo; c) poročilo blagajnikovo; d) volitev društvenega odbora in d) razni predlogi. K obilni vdeložbi uljudno vabi odbor.

Za Simon Gregorčičev dom. — Zbirka Simon Gregorčičevih razglednic s primernimi verzmi se dobivajo na prodaj od 18. dec. 1906. naprej v odlikovanem fotografskem ateljeju Ant. Jerkiča v Gorici ter stanejo poslane po pošti 6 K 20 v 100 kom. Za vsakih prodanih 1000 razglednic plača zalagatelj 10 K za Simon Gregorčičev dom. Slovenci! Za božične praznike in novo leto ter o vsaki priliki bodi nam ta razglednica najdražja! Razširjamo jo po celem slovenskem svetu v proslavo našega dičnega pesnika in korist našim ukazelnim potomcem. V kratkem izide tudi Simon Gregorčičeva povečana slika iz zadnje dobe v formatu 30 x 40 ter bo stala po pošti poslana s amo 2 K 40 v. Naročila se sprejemajo že zdaj, znesek je treba naprej poslati.

Razglednice božične in noveletne so v največji izbiri že na prodaj v obeh naših trgovinah. — Letos smo si nabavili slovenske razglednice neštevilnih vrst. — Trgovcem na deželi, tobakarnarjem itd. priporočamo to zalogo. — 100 različnih razglednic po 4 K so že jako lepe.

Knjigarna in trgovina
A. Gabršček.

Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti.

Družinski večer „Trgovskega-obrtnega društva“ se bo vršil v nedeljo dne 23. t. m. v hotelu „Pri zlatem jellenu“. Na programu je predavanje g. dr. Dereani-ja „O higijeni“, petje i. dr. Začetek ob 8. uri. Vstop prost.

Knjigovodski tečaj, ki ga priredi „Trgovsko-obrtno društvo“, prične v sredo dne 19. t. m. ob 8. zvečer v „Šol. domu“ za člane društva.

„Gospodarska zveza“ za Istro. — Glavne skupščine te zveze pretekli teden se je udeležilo 30 začlenjenih zadrug, zastopanih je bilo nekaj zadrug, ki še niso v zvezi. Skupščina je sprejela predlog, da naj začne „Gospodarska zveza za Istro“ delovati samostojno. S tem se je istrska zveza otresla ožlindranih zadrugnikov iz Kranjske, katerim so tudi v Dalmaciji pokazali vrata.

Upal je, da se po tej nesrečni ekspediciji vrne domov nepoznan. Toda prisotnost tega strašnega četveronožca mu je to onemogočila. Dobri Bog, kakšen povratek bo to! Brez denarja, brez levov, brez vsega... Samo z velblodom!..

„Tarascon!... Tarascon!“

Tartarin mora izstopiti.

O groza! Komaj se prikaže pri oknu junakov fes, zaori silen klic: „Živel Tartarin!“, da se strese steklena streha kolodvora. — „Živel Tartarin! Živel pobijalec levov!“ In fanfare zavene, in pevski zbori zapoje... Tartarinu se zdi, da umira; misli, da je to mistifikacija. Toda ne! Ves Tarascon je tukaj, maha s klopuki in ga pozdravlja. Tu je vrli poveljnik Bravida, in puškar Costecalde, predsednik, lekarnar in čeli plemeniti zbor lovcev čepic, ki se gnjete okoli svojega mojstra in ga v trionfu odnese skozi celo stopnišče...

Čudovit učinek domišljije! Koža slepega leva, poslana Bravidi, je bila vzrok vsega tega hrupa. Ta ponižna koža, razstavljena v klubu, je Tarasconce in za njimi ves francoski jug postavila na glavo. „Semaphor“ je počel o tem. Izmislili so si celo dramo. Tartarin

„Zadruga“. — Z novim letom začne izdajati „Zadruga zveza“ v Celju mesečnik pod naslovom „Zadruga“, ki se bo pečal le z zadrugnimi rečmi. Uredništvo je v rokah g. dr. Kukovca in ravnatelja Frana Jošta.

Lista „Zadruga“, strokovno glasilo Zadrugne zveze v Celju, katero bode v bodoče slednja izdajala zopet v lastni reži in ki se bode bavila edino le s pospeševanjem zadrugništva in narodnega gospodarstva s posebnim ozirom na kmetijsko zadrugništvo, izide prva številka že do Božiča t. l. List bode začasnó mesečnik in se bode po potrebi izdajal pozneje bolj pogosto. Uredništvo je pridobilo odlične zadrugne, kmetijske in gospodarske strokovnjake kot sotrudnike in se bode list skušal vestno truditi, da deluje v blagor kmetijskega in drugega zadrugništva, ogibajoč se dosledno vsega, ker ne bi bilo v prid in prospelih sednjega. Zadruga, ki so učlanjene pri Zadrugni Zvezi v Celju, bodo dobivale list v par izvodih brezplačno. Zadruga in društva, ki v Zvezi niso učlanjene, kakor tudi kmetijska, bralna, izobraževalna in druga društva, čitalnice in posamezniki itd. pa dobijo list za ceno 3 krome. Udje zveznih članic pa dobé list za 2 kroni na leto. Vse zadruga in razna društva, ki želé list naročiti oziroma dobiti na ogled prvo številko, naj izvolijo to naznaniti po dopisnici uredništvu lista „Zadruga“ v Celju, Schillerjevega cesta 3.

Mednarodna fotografirska razstava bo leta 1909. ali 1910. v Draždanih. Razstava kaže razvoj fotografije ter kako se je v javnem življenju pokazala vspešno.

Kolikno se popije piva na Dunaju. — Deželna davščina na pivo — 1.70 K — je dala lani na Dunaju skupička 4,134.708 K; čistega je ostalo od tega 3,987.141 K. Popilo se je na Dunaju lani 2,493.304 hl piva.

Za znižanje mesnih cen. — Železniško ministerstvo je v sporazumu s Severno železnico določilo, da od 20. t. m. dalje velja za transporte rogate živine na Dunaj, v Prago, Lvov, Gradec, Trst in druge večje konsumne trge ter večje industrijske kraje 50 odstotno znižanje takse normalnega lokalnega tarifa. Za pošiljkatve mesa kot brzovoznina se plača po razredu 2 tovornih pošiljatev. Pošiljkatve mesa do 40 kg. se pošiljajo kot takozvani „Markenkoli“. Tudi za spremljevalce živine so določene olajšave. Te olajšave ostanejo v veljavi vsaj do 31. marca 1907.

„Trgovsko-obrtno društvo“. — Pod to firmo so ustanovili na Reki društvo, kateremu je namen združiti v omenjenem mestu hrvatsko-slovenski trgovski in obrtni živelj na široki demokratiški podlagi. Zastopalo bo interese mestnih in zunanjih članov, dajalo navočila, svete, ter bo shajališče slovenskih in hrvatskih trgovcev na Reki. Prijave na pristop: Obrtni Dom, Reka, Piazza Uermeny 2—I. Utemeljitelni zneski za posameznika 50 K, za društva 200 K, članarine K 12 na leto.

Piva se na Japonskem izdeluje več leto za letom. Najboljši odjemalci so prebivalci azijske Rusije.

Mednarodna razstava v Sofiji. — Bolgarska vlada se pripravlja v proslavo 25-letnice vladanja kneza Ferdinanda na mednarodno razstavo, ki bi se otvorila leta 1912.

Društvo slovenskih trgovskih potnikov. — Udeležba pri sestanku glede ustanovitve društva slovenskih trgovskih potnikov, ki se je vršil

ni ustrelil enega leva, ampak deset, dvajset, celo množico levov. In ko se je Tartarin v Marseillu izkrcal, je bil le slaven, ne da bi vedel za to, in navdušena brzojavka ga je prehitela v njegovem rojstnem mestu za dve uri.

Toda vrhunec ljudskega veselja nastane, ko vidijo, kako se prikaže poleg junaka fantastični žival, pokrita z znojem in prahom, ter stopa po kolodvorskih stopnicah. Tarascon trenotek misli, da se je vrnila njegova Tarasque.

Tartarin pomiri svoje rojake.

„To je moj velblod,“ pravi.

In že pod vplivom tarasconskega solnca, tega lepega solnca, ki zavaja nedolžne, da lažejo, pogladi dromedarja po grbi in pristavi:

„To je plemenita žival!... Videala me je, kako sem streljal svoje leve.“

Nato familijarno vzame roko poveljnika, žarečega sreča; in spremljan od svojega velbloda, obkoljen od lovcev čepic, pozdravljan od vsega občinstva, krene zamišljeno proti hiši z baobabom in še na tem pohodu začne pripovedovati o svojih velikih lovih.

„Predstavljajte si,“ pravi, „ko sem nekega večera sredi Sahare...“

nedeljo 16. t. m. ob 10. uri predpoldan v restavracijskih prostorih „Narodnega doma“ v Ljubljani je jasno pokazala, da vlada med stanovskimi tovariši dokaj zanimanja za tako društvo, saj so se ga udeležili vsi slučajno se v Ljubljani nahajajoči slovenski trgovski potniki. Hrvatski tovariši pa so poslali svoj brzojavni pozdrav. Gosp. Armič je pozdravil navzoče, utemeljeval potrebo združitve trgovskih potnikov ter pojasnil namen takega društva. Društvo naj bi delovalo na socialnem ter kulturnem polju v korist svojih članov. Glede socialne strani njegovega programa bi bilo vpoštevatí podpora brezposelnim ter onemoglim članom, izposlovanje različnih bonitet v hotelih in pri prometnih sredstvih, nadalje službena posredovalnica, brezplačna pravna zastopstva ter pospeševanje nastavljenja slovenskih trgovskih potnikov. V kulturnem namenu naj bi se prirejala podučna potovanja društvenih članov v industrijske kraje, slednjič bi bila tudi njegova naloga ustanoviti društveno informacijsko pisarno. Ta program bodočega društva se je vsestransko z velikim veseljem pozdravil, ter se potreba takega društva splošno priznala. Glede ugodnosti dunajskega „Reform Verein-a“ je poročal gospod Rihard Sever, gospod Teršan pa je predlagal, da ustanovi društvo „Merkur“ poseben odsek trgovskih potnikov ali pa naj se priklopijo slovenski potniki kakemu dunajskemu društvu: kar se je pa odklonilo in sicer z ozirom na to, ker ki se s tem nalagalo drugim društvom bremena, katera pa ista posebno kar se tiče socialne strani programa nikakor ne izvršila in tudi izvršiti ne mogla. Slednjič se je tudi sklenilo poyabiti k pristopu vse jugoslovanske potnike. Na predlog gospoda Vidica se naprosi vse slovensko in hrvatsko časopisje, da to akcijo ustanovitve društva po možnosti podpi- rajo, na kar se je sestanek zaključil.

Socijalne vesti.

Pasivni odpor poštnih uslužbencev. — Nad 17.000 definitivnih in okoli 4000 pomožnih poštnih uslužbencev se pripravlja na hud boj proti vladi. Državna zveza poštnih in brzojavnih uslužbencev je stavila državnemu zboru in trgovskemu ministerstvu pogoje gledé slug in uradnikov. Če se ne izpolnijo, prične pasivni odpor za Božične praznike.

Izseljevanje in priseljevanje na Ogrskem. — Pri razpravi o državnem proračunu je povedal minister Andrassy, da se je lani izselilo iz Ogrske 166.000 ljudi. Izseljenci pošiljajo na leto okoli 250 do 300 milj. K. Lani se je priselilo na Ogrsko 25.000 židov iz Galicije.

Mnogo delavcev je odpustila torarna torpedov na Reki, ker primanjkuje dela. Pomorske velevlasti imajo dovolj torpedov. S prihodnim letom začno baje graditi podvodne čolne novega tipa.

Poštni uslužbenci v Trstu so imeli v soboto zborovanje, na katerem so razpravljali o povišanju plač poštnim nastavljenjem. Na Dunaj so poslali brzojavko, da so solidarni z dunajskimi kolegi. Govorilo se je tudi o tem, da bodo v Božiču delali službo strogo po predpisih. Torej pasivna rezistenca!

Hrvatski farmacevti organizirani. — V Zagrebu ustanovljajo hrvatski farmacevti svojo organizacijo pod naslovom „Organizacija hrvatskih farmacevtov“.

Kartel hišnih posestnikov v Gradcu. — V Gradcu so priredili hišni posestniki shod, na katerem so govorili proti dokladam na hišni davek. Sklenili so osnovati kartel vseh hišnih posestnikov; doklade bodo morale plačevati seveda stranke.

Razgled po svetu.

V poslanski zbornici je predložil pravosodni minister zakonski načrt o izvrševanju sodstva pri višjih deželnih sodnih in najvišji sodnji. Železniški minister je predložil zakonski načrt glede udeležitve države pri nabavi glavnic za več lokalnih železnic. Trgovinski minister je predložil besedilo pogodbe med zastopniki ministrskega sveta in vojne uprave glede razdelitve obrtnih zalaganj v naši državi po različnih in na Ogrskem. Okrožna sodnija v Ljubnem prosí za kazensko preganjanje poslanca dr. Ploja vsled njegove samoovadbe radi suma po § 128. kaz. zak. Na razpravi je bil potem nujni predlog čeških radikalcev radi izvolitve odseka, ki bi določil načela o splošnem bolnišnem, starostnem in invaliditetnem zavarovanju. Nujnost ja bila odklonjena.

Včeraj so razpravljali o nujnem predlogu o uravnavi plač in položaja drž. kancel. po

močnikov. Nujnost je sprejeta. Plače se jim zboljšajo.

V ogrski poslanski zbornici je slovaški poslanec Hodža med drugim omenjal prizadevanja za zbliznanje med Ogrí in Cehi, rekoč, da Klofačeva frakcija Čehov smatra to idejo za ak-tuelno. Ali sedaj je izjavil tudi Klofač, da dokler bodo Ogrí preganjali voditelje narodov kot politične agitatorje, ne bo razširjal misli o zblizevanju. Govornik je urgiral izvršitev splošne volilne pravice.

Odsek za volilno reformo se je sešel 17. t. m. ter pričel razpravljati o § 5. zak. načrta glede varst. volilne svobode. Posl. Adler in Schlegel sta predlagala, naj se ta § odkloni.

Na Francoskem. — Pri izpraznjevanju škofijskih palač in seminarjev je prišlo semtertje do izgrediv. V Arrasu so bila vrata v sementišču znotraj zavarokadraná in so jih morali zlomiti s silo.

Ministerski svet je izdelal zakonski načrt, po katerem se zagotovi vernikom izvrševanje bogoslužja; cerkve ostanejo še nadalje posvečene bogoslužju, roki za likvidacijo cerkvenega premoženja se razveljavijo, zahteva pa zakon ustanovitev verske združitve za vsako župnijo. Ta združitev bo juridična lastnica cerkve in njenega premoženja.

Prva nedelja, odkar je država neodvisna od cerkve, je minila v miru. Duhovniki so hoteli imeti demonstracije, vabili ljudi v cerkev, ali demonstracij le ni bilo. Tupatam so kričale kake prismojene tercijalke. V Parizu se je naravnost pokazala verska indifirentnost.

Iz Angera poročajo, da je pri izselitvi škofa prišlo do rabuk med klerikalci in svobodomislecí. Z obeh stranij se je streljalo. Ranjenih je več oseb.

Kardinal Richart v Parizu se je izselil v hišo nekega poslanca. V palači se nastani sedaj delavsko ministerstvo.

Proti tuberkulozi. — Dolenjeavstrijski deželni šolski svet je izdal naredbo, da se šolske biblioteke vsaj enkrat na leto desinficirajo. Zamazane in raztrgane knjige se morajo izločiti.

99 let zapora. — Mobile, Ala., v Ameriki 28. nov. — Dan Pancetti, črnc, je bil danes tu obsojen na 99 let zapora radi posilstva. Lastna 12letna hčerka je bila njegova žrtev. Enajst porotnikov je glasovalo, da se zločinec obesi.

Dva vlaka sta trčila drug ob drugega na postaji v Lvovu. Nesreča se je zgodila radi goste megle. Pet oseb je lahko ranjenih.

Mednarodno razstavo strokovnih listov, časopisov, grafičnih del in reklamne umetnosti priredijo v Kodanju meseca maja 1907.

V Rimu so bile v nedeljo velike protiklerikalne demonstracije. Množica je hotela demonstrirati v prilog protiklerikalni politiki na Francoskem pred francoskim poslanstvom, pa jo je policija razgnala.

V Varšavi je bil 16. t. m. ustreljen na cesti neki policijski inšpektor.

Park v Miramaru je od ponedeljka naprej zaprt za občinstvo. Dospela je v Miramar nadvojvodinja Marija Josipa s sinom nadvojvodo Maksimilijanom.

Truplo utopljené ženske so našli v Trstu na obrežju della Sanità. Oči je imela zavezane z robcem. Stara mora biti 35—40 let.

Pri občinskih volitvah v Buzetu so zmagnali Hrvatje v vseh 3 razredih.

Zaprí župan. — Policija je zaprla župana Miskro in njegovega sina v Hodanu pri Pragi. Ovadil ju je kočijaž, češ, da sta mu obljubila 2000 kron, ako umori županovo drugo ženo, sinovo mačevo. Sin je obstal, da je kočijažu res naročil, naj umori mačevo, ne da bi vedel oče zato. Sina so obdržali v preiskovalnem zaporu, očeta so pa izpustili.

Odposlanstvo avstrijskih ljudskošolskih učiteljev se je mudilo dne 13. grudnia pri ministru Mar-chetu. Zahtevalo je novi službeni red, izboljšanje gnotnega stanja in izvrševalne naredbe šolskega in učnega reda v smislu svobodnega naprednega razvitka šol. Minister je odgovoril, da se resno ukvarja s temi željami in je prošil, da se naj učiteljstvo ne vznemirja radi počasnega izdajanja omenjenih izvrševalnih naredb.

Štaj. deželna zveza za promet s tujci razstavi v izložbenih oknih nekaterih potovalnih pisarn na Nemškem slike iz Štajerske; najprej pridejo na vrsto velike fotografije (18:24) iz okolice pri Mürzschlagu. Tudi angleško železn. ministerstvo je privolilo, da lahko razstavi štaj. dež. zveza slike v tamkajšnji pisarni za avstr. tujski promet. — In za našo deželo?!

Nemški državni zbor je razpuščen, ker je odklonil od vlade zahtevani kredit za afriške kolonije. Stranke so že živo na delu za prihodnje volitve, ki bodo dne 25. jan. 1907. Poljaki upajo pridobiti nekaj mandatov v zapadni Prusiji in Gor. Šleziji.

Iznajba za parobrode. — Parobrodni stroje-
rodja M. Micheluzzi v Trstu je iznašel
zelo primerno napravo za parobrode, ki raz-
prši potom visokega zračnega tlaka tudi naj-
zostejšo meglo na dve miljii krog ladje. Iz-
najditelja so sicer pri nas v Avstriji zelo
izvalili a nič podpirali, tako da se je odločil
oditi na Angleško iskat sreče. In tam jo je
tudi našel. V Birminghamu se je ustanovila
delniška družba za proizvodnjo njegovega
stroja; dobil je 15.000 K letne plače in
družba je obljubila, da mu odkupi za 2.400.000
K iznajbo. V Avstriji je iznajditelj iskal sedem
mesecev kupcev, tam pa jih je čaje dobil v
60 urah.

Nesreča na železnici. — V Mostu na Če-
škera je zadel osební vlak v brzovlak. 33
oseb je ranjenih.

Nekoliko statistike o prebivalstvu zemlje. — O
naraščanju prebivalstva na zemlji je pravkar
izšla neka angleška knjiga, iz katere posne-
mamo nekoliko podatkov o naraščanju prebi-
valstva glavnih dežel na svetu v zadnjem de-
setletju. Skupno se je od leta 1895. do 1905.
prebivalstvo pomnožilo za 63 milijonov. Po-
samične dežele kažejo nastopno statistiko:

	1895.	1905.
Rusija	125,000.000	141,200.000
Združene Države	68,934.000	83,143.000
Nemčija	52,379.000	60,605.000
Japonska	42,271.000	47,975.000
Angleška	39,221.000	43,221.000
Francija	38,459.000	39,300.000
Italija	31,296.000	33,604.000
Avstrija	24,971.000	27,241.000
Ogrska	18,257.000	20,114.000
Španska	18,157.000	18,900.000
Manjši narodi	47,732.000	54,166.000

Velika mesta imajo prebivalcev: London
4,872.710, New - York 3,437.000, Pariz
2,714.000, Berlin 2,040.000, Tokio 1,819.000,
Čikago 1,699.000, Dunaj 1,675.000, Fila-
delfija 1,294.000, Petrograd 1,265.000, Mo-
skva 1,039.000 Buenos Ayres 1,026.000.

Državni dolgoví najznatnejših civiliziranih
narodov dosegajo 4000 mil. funtov sterl. —
80.000 milijonov kron. Francija ima največ
dolgov, namreč 1.038,379.000, za njo pridejo
Angleška s 796,736.000, Rusija 747,518.000,
Italija 517,247.000, Avstrija 386,480.000,
Združene države 296,222.000, Ogrska
226,343.000, Nemčija 161,314.000, Belgija
126,183.000.

Koterijske številke.

15. decembra 1906.

Dunaj	72	33	15	45	74
Grac	9	76	32	11	20

Gorica — Gorica

Klimatično zdravilišče.

Hôtel Südbahn

na Telovadnem trgu, poleg ljud-
skega vrta. — Hoteli prvega reda.
— V hotelu in dependanci nad
70 sob in salonov. — Lastna
električna razsvetljava. — Elek-
trični avtomobil-omnibus k vsem
brzovlakom in po potrebi. —
Velik park pretežno z eksotičnim
rastlinstvom. — Mirna, krasna
lega, nič prahu, kakor nalašč
za one, ki hočejo prijetno in
mirno preživeti nekaj časa v
Gorici. — Izborna kuhinja in
klet. — V hotelu je obsežna
knjižnica.

Odlikovana pekarija in slaščičarna

KAROL DRAŠČIK

v Gorici na Kornu v (lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinejšega peciva, torte, kolače za birmance
in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.
Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah.
Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo
po jako zmernih cenah.

Ivan Kravos

priporoča svojo

sedlarsko delavnico

v Gorici

trg Korenj št. 11.

Trinadstropna hiša

na prodaj

v Gorici, Cesta Frana Josipa

Hiša je na voglu, solidno zidana, v vsa-
kem nadstropju je jedno stanovanje,
pripravno razdeljeno, prostorno pod-
strešje s sobami, dobre kleti, mali vrt,
dve dvorišči, hlev s kolnico, in senikom,
kuhinja za pranje, vodna in plinova
vpeljava.

Naslov pové naše upravništvo.

Oročja — municije,

predmeti za lov, dinamične
patrone.

Na zahtevo pošiljamo ilustrovane
cenike zastoj in franko.

Kerševani & Čuk

v Gorici

— Stolni trg št. 9. —

Na tisoče

priznanj se mi je izrazilo tekom mo-
jega delovanja od strani mojih od-
jemalcev glede dobre kakovosti mojega
blaga. Radi tega smem upati, da se
pred nakupom raznih potrebščin za
vsako letno sezono obrne sl. občinstvo
v prvi vrsti na mojo trgovino, ker le
tu dobi zares solidno in cenó blago.
Omeniti hočem samo sledeče pred-
mete: **Kožuovne ovratnike (Boa),**
Jaeger podobleke za letni in
zimski čas. Čevlje za dom, svilene
in volnene šerpe. Največja za-
loga okraskov za obleke, vedno
zadnje novosti. Rokavice, noga-
vice, pasove, ovratnice in perilo
za gospode, toaletna mila, dišavne
glavnike, možnjice itd.

J. ZORNIK — GORICA

Gosposka ulica 10.

Gostilna

se oddá takoj v najem

na mostu v Rubijah.

Več se izvé pri gosp. Jos. Pavletiču,
opekarnarju v Mirnu.

Andrej Fajt

pekovski mojster

v Gorici Corso Franc. Gius. št. 2.

Sprejema naročila vsakovrstnega
peciva, tudi najfinejšega, za nove
maše in godove, kolače za bir-
mance, poroke itd. Vsa naročila
izvršuje točno in natančno po želji
naročnikov.

Ima tudi na prodaj različne moke,
fino pecivo, fina vina in likerje
po zmernih cenah.

Za velike noč priporoča goriške
pince, petlice itd.

Zalogo vina in žganja

ima T. pl. MADEYSKI v Solkanu št. 326 pri mitnici blizu novega kolodvora

V zalogi ima v veliki izbiri domača, vipavska, briska, furlanska,
istrska in dalmatinska vina kakor tudi domače in istrsko žganje zanesljivo
pristno. — Na zahtevo pošiljam uzorce vina in žganja. — Naročila pošiljam
tudi po železnici in v Gorico in bližino okolico s svojim voznikom.

Postrežba točna in cene zmerne.

Se priporoča gg. trgovcem, gostilničarjem in zasebnikom.

Spoštovanjem

T. pl. Madeyski.

Naslov pismom: T. pl. Madeyski, Gorica IV.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadstr.) — Telefon št. 79.

Račun poštne hranilnice št. 837.315.

Vsled sklepa skupne seje načelstva in nadzorstva z dne
28. nov. 1902 se:

Hranilne vloge obrestujejo po 4½%. Stalne vloge od 10.000 kron
dalje z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje
posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Posojila dajejo zadrugnikom na vknjižbe po 5½%, na varščino
ali zastave in na menjice po 6%.

Glavni deleži obrestujejo koncem leta po 5½%.

Stanje 31. dec. 1905.: Zadrugnikov 1790 z 5917 deleži v znesku
108.852 kron. — Hranilne vloge: 1.593.128.33. — Posojila:
1.599.647.39. — Reservni zaklad: 79.082.62. — Vrednost hiš:
112.328.—

Lekarna Cristofoletti v Gorici na Travniku.

Trskino (štokřízevo) jetrno olje.
Posebno sredstvo proti prsnim bole-
nim in splošni telesni slabosti.
Izvirna steklenica tega olja naravno-
rmenne barve po K 140, bele barve K 2.
Trskino železnato jetrno olje.

Raba tega olja je posebno priporoč-
ljiva o'rokom in dečkom, ki so ner-
vozni in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jedcem. S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo
vse kostno bolezni, žlezni otoki, golše, malokrvnost itd. itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

OPOMBA. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, preišče se vedno v mojem kem. laboratoriju
predno se napolnijo steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim čl. odjemalcem glede čistote in
stalne sposobnosti za zdravljenje.

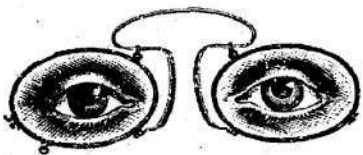
Cristofolettijsva pijača iz kine in železa.

najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

A. Primožič

optik

naznanja, da je otvoril svojo delavnico
Gorica - ulica Vetturini št. 3.

Na prodaj ima: očala, zlata in niklasta, vse številke, barometre, toplomere, zdravniške toplomere, kukala, vage za vina in špirite, različne mikroskope ter druge v to stroko spadajoče reči.

Sprejema popravila ter pošilja ista na željo domov ter je sploh občinstvu na razpolago z najboljšim blagom.

Adolf Fey

urar in optiker

na voglu Tekališča Frana Josipa in Via Leoni
v GORICI

Vsprejema popravila ur in optičnih predmetov vseh vrst

Zaloga žepnih, nazidnih ur budilk vseh vrst
in optičnih predmetov.

Za vsako uro se jamči 1 leto

Poskusite
in priporočite
izdelke

Vydrobe tovarne hranil v Pragi VIII. Cenovnik zastoj

Namizna orodja in posodja
vseh vrst.

Priznane težke posebnostne
najlepše forme.

Kompletne kasote namiz-
nega orodja, posodja za
omako, kavo, čaj, na-
mizni podstavki, umetni
izdelki.

Jedino nadomestilo
pravega srebra.

Posebni izdelki za hotele, restavracije
in kavarne, kakor tudi pensijone, gospo-
dinjstvo itd.

C. kr. dvorani saloškiki

Christoffe & C. - Dunaj

L. Opernring 5 (Heinrichshof).

— Ilustrovan cenik na zahtevanje. —

V vseh mestih zastopano po prekupcih.

Kot jamstvo svoje izvirnosti imajo naši izdelki
posebno tovarniško znamenje in ime Christoffe.

Ne pozabite!

Kje se vkupi najceneje gotove obleke in blago za
možke obleke? — Nikjer drugje, kakor pri

M. Poveraju v Gorici, na Travniku.

Tedaj tje pojdi in nakupi si kar potrebuješ **ze Božiče** za-
si ali pa za **darila za Božične praznike**. S tem se prepričaš, da
je vse resnica, kar se naznanja slavnemu občinstvu o veliki zalogi
vsakovrstnega blaga. — Te velikansko nizke cene veljajo samo za
blago, ki je razpostavljeno pred štacuno na

Travniku številka 5.

„Colonus“ koledarji

za odtrganje

oddaja še za leto 1907.

največja avstrijska tovarna za koledarje

J. L. BAYER, KOLIN PRI PRAGI.

Najbolj elegantno in najboljše OBUVALO sveta
je iz tovarne

D. H. Pollak in drug.

Izključna prodaja za Gorico.

v veliki zalogi ubuvala z lastno delavnico

Jos. Čocianci v Gorici

(vstanovljena leta 1873.)

Cesta Josipa Verdi št. 25, nasproti ljudskemu vrtu.

Originalni ameriški čevlji iz tovarne

Millford Shoe Company v Millford (Severna Amerika.)

Čevlji iz sukna in klobučevine za zimo. — Galoši vseh velikostij.

Izbira obuvala lastnega izdelka.

Eksport Mizarska zadruga Eksport

v Gorici - Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo
naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva vseh slogov

ter sprejema v delo vsa večja stavbena dela.

Podružnica v Trstu Via di Piazza vecchia 1. Podruž-
nica v Spljetu. Zastopstvo v Orijentu.

Cene zmerne, delo lično in solidno.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo »Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici« je z ozirom na
premenjena in dne 29. decembra 1905. v zadrugni register vpisana pravila, pri skupni
seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le način poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po
2 kroni na mesec za vsakih 100 kron; na menice pa proti 6% obrestovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določi tudi
na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradnine
1/2% prispevka v posebno rezervo za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje po 4%,
večje, stalno naložene pa po dogovoru.

Deleži so dvojni: opravični po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih »Soča« in »Primorec«.

Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil,
naj se oglasi v zadrugnem uradu v »Trgovskem domu«.

Načelstvo in nadzorstvo.

Največja zaloga slik

v modernih in antiknih okvirjih, — umetniške
vrednosti. — Slike prvih slovanskih slikarjev.
— Nabožne slike slovanskih slikarjev. — Fran-
coske, angleške in ameriške gravure velike
umetniške vrednosti v okvirjih po želji
odjemnikov.

Razstava slik v »TRGOVSKEM
DOMU«.

Knjigarna in trgovina z umetninami

A. Gabršček v Gorici.

Se dobiva v vseh lekarnah.

Najboljše zdravilo proti

Se dobiva v vseh lekarnah.

REVMA TIZMU in PROTINU

je liker Godina izdelan v Trstu v lekarnah Rafael Godina, lekarna »Alla Madonna della Salute« pri Sv. Jakobu; Josip Godina,
lekarna »All' Igua«, Via del Farneto 4.

cena steklenice K 1.40. In Trstu se ne razpoloža manj nego 4 steklenice proti povzetju ali naprej poslanim zneskom K 7.— pristo poštne.